

Stockholm 2023-11-03

Remissvar

Svenska Stadsnättsföreningen

Handläggare Camilla Jönsson

Tel 08-21 49 31

Camilla.jonsson@stadsnatsforeningen.se

MSB

DNR: MSB 2022-07200

registrator@msb.se

Remissvar gällande

Förslag till nya föreskrifter om anmälan av utländska direktinvesteringar i vissa samhällsviktiga verksamheter

Svenska Stadsnättsföreningen är en bransch- och intresseorganisation som representerar stadsnät i närmare 200 kommuner och 125 leverantörer av tjänster och utrustning inom bredbandsområdet. Föreningen företräder därmed en absolut majoritet av de aktörer som aktivt investerar i ny modern infrastruktur för bredband i Sverige.

Stadsnättsföreningen tackar för möjligheten att få svara på remissen.

Yttrandet

MSB har tagit fram ett förslag på föreskrifter om anmälan av utländska direktinvesteringar i vissa samhällsviktiga verksamheter. Syftet med föreskrifterna är att precisera vilka samhällsviktiga verksamheter som ska omfattas av lagstiftningen.

Det framgår i Regeringens förslag (prop. 2022/23:116) att granskningsystemet ska omfatta investeringar i företag som bland annat bedriver samhällsviktig verksamhet. Precis som Regeringen lyfter fram i sin proposition måste det vara tydliga spelregler när det gäller ett ingripande från granskningsmyndigheten, förutsägbart vilka investeringar och vilka verksamheter som omfattas och att systemet är utformat på ett flexibelt sätt.

De som primärt berörs av regleringen är juridiska och fysiska personer som genom förvärv eller deläggande har för avsikt att investera i skyddsvärd verksamhet som bedrivs av ett sådant aktiebolag, europabolag eller handelsbolag eller av en sådan ekonomisk förening eller stiftelse som har säte i Sverige. Samt investeringar i sådan skyddsvärd verksamhet som bedrivs i Sverige i ett enkelt bolag eller som enskild näringsverksamhet. Kommuner och regioner kan komma att beröras av förslagen till följd av att de bedriver sådan verksamhet som omfattas av granskningsystemets tillämpningsområde. Kommuner och regioner kommer även att påverkas av förslagen genom att de omfattas av den föreslagna uppgiftsskyldigheten.

Stadsnättsföreningen tycker att det är bra och anser att det är korrekt att tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät som är anmälningspliktiga ska omfattas av föreskriften men har några synpunkter.

Elektronisk kommunikation - anmälningspliktiga

10 kap 2 § Tillhandahållande av allmänna elektroniska kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster, om verksamhetens bedrivande är anmälningspliktigt enligt 2 kap. lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation).

Sverige ligger långt fram inom digitaliseringsområdet och är ett av världens mest uppkopplade länder. Elektroniska kommunikationer såsom datakommunikation och telefoni möjliggör digitaliseringen och är nödvändigt för att det moderna samhället ska fungera. Det gäller för den enskilda individen såväl som för företag och offentliga organisationer. Användandet av elektroniska kommunikationer i vardagen kommer också att vara av stor betydelse för totalförsvaret under höjd beredskap och krig. Elektroniska kommunikationer är en samhällsviktig funktion som måste kunna fungera och användas i både fredstid och krig.

Det är viktigt att Sveriges digitala infrastruktur skyddas mot antagonistiska intressen. Inte minst nu när Sverige befinner sig ett försämrat säkerhetspolitiskt läge. Såväl Säkerhetspolisen som regeringsrepresentanter har pekat på att det finns en hotbild mot kritiska delar av det svenska samhället och pekat ut den digitala infrastrukturen som konkret exempel. Det är viktigt att skydda både offentligt och privat ägd digital infrastruktur som finns i landet mot exempelvis utländska uppköp eller medvetna sabotage.

Givetvis finns seriösa och långsiktiga utländska investerare. Men när exempelvis kommuner släpper ägandet över samhällsviktig infrastruktur till bolag som ägs utanför Sveriges gränser blir det betydligt svårare att säkerställa rådigheten över den digitala infrastruktur som stora delar av det moderna samhället är helt beroende av för att fungera. Det kan också komma att bli svårare att följa upp ägarförändringar och eventuella vidareförsäljningar över tid vilket kan öka risken för att aktörer med antagonistiska syften får insyn eller kan påverka beslut som rör samhällsviktig verksamhet. Det är därför viktigt att denna lag och dess föreskrift kommer till.

Stadsnätsföreningen anser att det är bra att de anmälningspliktiga nätägarna omfattas av denna föreskrift. Men det räcker inte.

Fiberföreningar, även kallade byanät, finns i hela Sverige och de är inte klassade som anmälningspliktiga nätägare. Men i Västra Götaland står exempelvis lokala fiberföreningar för mer än hälften av de bredbandsnät som har byggts på landsbygden. På Gotland finns 35 fiberföreningar som förser var sjätte gotlänning med internet (över 10 000 abonnenter). Bara dessa två regioners föreningsägda fibernät förser flertal mobilmaster och tusentals hushåll och företag med fiber.

Stadsnätsföreningen anser att en fiberförening som har en tredjepartskund i nätet, exempelvis när föreningen hyr ut svartfiber till en operatör för en mobilmast, borde vara en anmälningspliktig verksamhet. Om det inte blir så är risken stor att de inte heller kommer att omfattas av denna föreskrift trots att de har en samhällsviktig funktion i sitt nät.

Omsättningsgräns

1 kap 3 § Med en samhällsviktig verksamhet enligt 1-2 §§ avses i dessa föreskrifter en verksamhet med en årlig omsättning om 5 miljoner SEK eller mer, om inte annat anges.

Stadsnätsföreningen kan förstå att MSB har valt att skapa ett urval och sätta en gräns för vilka verksamheter som ska omfattas av föreskriften, vilket skulle kunna vara en korrekt ansats. Men Stadsnätsföreningen ser stora risker med att sätta den nedre omsättningsgränsen, för vilka verksamheter som ska omfattas till 5 miljoner kronor.

Det finns stadsnät och fiberföreningar som är ägare av ett fibernät, som inte når inte upp till den föreslagna omsättningsgränsen. Detta för att de verkar i avgränsade områden med ett fåtal antal kunder. Det finns dock ingen korrelation mellan dessa näts omsättning och deras samhällsviktighet. Dessa kan exempelvis ha samhällskritisk verksamhet som är ansluten till deras nät eller av annat skäl vara extra viktig att skydda. Se tidigare beskrivning ovan.

Sammanfattningsvis

- Stadsnätsföreningen anser att det är korrekt att tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät som är anmälningsskyldiga ska omfattas av föreskriften men med tillägget att det är viktigt att regelverket omfattar alla som är anmälningsskyldiga oavsett omsättning.
- Föreskriften behöver också omfatta specifika fiberföreningar. När en fiberförening har avtal med en tredjepartskund (t.ex. med en operatör om en fiberanslutning av mobilmast) borde de vara anmälningsskyldiga och omfattas av föreskriften. Om inte annat bör en separat process initieras så att föreskriften gäller även för dessa nät.

Mikael Ek
Vd
Svenska Stadsnätsföreningen

Bo Lindberg
Ordf.
Svenska Stadsnätsföreningen